

VYHODNOCENÍ VEŘEJNÉHO PROJEDNÁNÍ - AKTUALIZACE č. 5 ZÁSAD ÚZEMNÍHO ROZVOJE OLOMOUCKÉHO KRAJE (Akt. č. 5 ZÚR OK) NÁVRH ROZHODNUTÍ O NÁMITKÁCH

1. Námitka zástupce veřejnosti Spolek Nízký Jeseník

(dále jen „podatel“ - na základě zmocnění 122 občanů obce Jívová, kteří uplatňují ve všech bodech věcně shodnou připomínku - dle sčítání k 1. 1. 2020 je v obci Jívová 616 obyvatel. Dalších 5 občanů zmocnilo zástupce veřejnosti ve všech bodech kromě části textu „a který by v případě realizace měl devastující vliv na životní prostředí v širokém okolí Jívové“)

Námitka z 11. 8. 2022

Text námítky:

Podatel nesouhlasí „s pořízením Aktualizace č. 5 Zásad územního rozvoje Olomouckého kraje (dále jen ZÚR) umožňující výstavbu větrných elektráren v katastrálním území Jívová. Hlavním důvodem nesouhlasu je především celkový nesoulad návrhu Aktualizace č. 5 ZÚR s právním řádem ČR. Návrh Aktualizace č. 5 ZÚR:

- nerespektuje hierarchii územního plánování stanovenou stavebním zákonem,
- má retroaktivní působnost a zpětně stanovuje výjimky z aktuálně platného zákazu výstavby větrných elektráren v Kulturní krajině oblasti (KKO) Svahy Nízkého Jeseníku,
- má zpětně „legalizovat“ záměr tzv. Větrného parku Jívová (5 větrných elektráren), který v současné době není možné realizovat a který by v případě realizace měl devastující vliv na životní prostředí v širokém okolí Jívové.“

V odůvodnění námítky pak je uvedeno:

- a) Ohledně právního stavu podatel odkazuje na Přílohu č. 1, kde se pan Vladimír Chlup na základě iniciace čl. 23 Listiny základních práv a svobod ustavil jako „nejvyšší ústavní instituce“ a vydaným Usnesením č. 5/2020, o omezení výstavby větrných elektráren (dále „VE“) zakazuje do obnovy funkčnosti ústavních orgánů ČR na území obce Jívová výstavbu VE.
- b) Projednávání Akt. č. 5 ZÚR OK je zatíženo základním pochybením, neboť vydáním Akt. č. 2a ZÚR OK byly zneplatněny příslušné územní plány (dále jen „ÚP“) a Akt. č. 5 zakládá výjimku ze zákazu stavět VE v KKO právě pro tyto ÚP, které jsou v rozporu se zákonem. Poukazují na hierarchii územního plánování v ČR. Akt. č. 5 ZÚR OK tím, že chce ÚP vyhovět, považují za „legalizaci“ neplatných ÚP, což zákon nepřipouští.
- c) OSR KÚOK porušil § 42a odst. 4 SZ, neboť v podkladech pro zastupitelstvo Olomouckého kraje (dále „ZOK“) neposoudil soulad návrhu s právními předpisy.
- d) Z veřejného projednání vyplynulo, že zpracovatel návrhu chápe zadání ZOK v tom smyslu, že Akt. č. 5 má ZÚR OK upravovat tak, aby VE v k.ú. Jívová šlo realizovat. Předložený návrh tak nemá žádnou formu „prověření“, ale VE prosazuje, což je v zásadním rozporu s právním řádem ČR. Aktualizace ZÚR má být posouzena z hlediska veřejného zájmu podle § 18 -19 stavebního zákona, Akt. č. 5 ZÚR OK se ale vrací před Akt. č. 2a a stanovuje výjimky a nebere v potaz, že Akt. č. 2a nabyla účinnosti.

- e) S ohledem na ochranu cenného krajinného rázu odkazuje na přílohy 2-4 námitky (což je vyjádření právních zástupců OK v soudním řízení a rozsudek KS), kde je poukazováno na negativní zásah VE v Jívové na kulturní krajinnou oblast (dále jen „KKO“). Postrádají podobné posouzení u Akt. č. 5 ZÚR OK.
- f) Už v minulosti podatel upozorňoval, že VE Jívová se budou negativně pohledově promítat na baziliku Sv. Kopečku od poutního místa kostela v Dubu n. M. Předložený návrh toto nehodnotí, ignoruje tak cíle a úkoly územního plánování stanovené v § 18 - 19 stavebního zákona. Není tak posuzován veřejný zájem a je zohledňován jen čistě soukromý zájem.
- g) Posouzení souladu s PÚR ČR je zcela účelové, návrh Akt. č. 5 ZÚR OK je v rozporu s články 14, 16 a 20 PÚR ČR. Návrh VE Jívová je hodnocen jako 2. nejhorší v rámci posouzení záměrů VE v ÚS (Aktualizace Územní studie větrné elektrárny na území Olomouckého kraje).
- h) Kritéria 1-3 v návrhu Akt. č. 5 ZÚR OK jsou stanovena zcela účelově. Zpracovatel rezignoval na ochranu životního prostředí, ale ne úplně, alespoň zákonné požadavky v podobě posouzení EIA doporučuje zachovat; tento postup je v naprostém rozporu s § 18 - 19 stavebního zákona.

VYPOŘÁDÁNÍ:

Námitka se zamítá

Řešení v návrhu Akt. č. 5 ZÚR OK zůstane dle řešení předloženého k veřejnému projednání Akt. č. 5 ZÚR OK

ODŮVODNĚNÍ:

Při pořizování Akt. č. 5 ZÚR OK postupuje OSR KÚOK, coby pořizovatel, v souladu s Ústavním pořádkem České republiky a v souladu s platnými právními předpisy ČR. Působnost ve věcech územního plánování je daná v ust. § 5 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“ nebo „SZ“).

Vlastní řešení Akt. č. 5 ZÚR OK i celý proces pořizování a projednávání je veden v souladu se stavebním zákonem a vychází z rozhodnutí ZOK o pořizení Akt. č. 5 ZÚR OK, když ZOK má dle § 42a odst. 1 a 2 SZ právo rozhodnout o pořizování aktualizace ZÚR na základě návrhu obce dotčené navrhovanou aktualizací.

K obsahu Akt. č. 5 je třeba uvést, že kraj má právo na samosprávu a je oprávněn regulovat území a stanovovat podmínky pro jeho využití (viz *Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem 8 40 A 1/2021-319 ze dne 31. 8. 2021*), stejně jako je neodmyslitelně oprávněn stanovovat z těchto podmínek výjimky. Svůj zájem na stanovení takovéto výjimky vyjádřil kraj prostřednictvím usnesení Zastupitelstva Olomouckého kraje ze dne 13. 12. 2021 č. UZ/7/82/2021, kterým bylo rozhodnuto o pořizení Akt. č. 5 ZÚR OK.

Zastupitelstvo takto rozhodlo na základě zpracovaných podkladů, a to „Analýzy územních plánů s vymezenými plochami pro výstavbu obnovitelných zdrojů energie uplatňujících se v krajině obcí, nacházejících se v kulturně krajinných oblastech dle ZÚR OK“, zpracované f. Urban Planner s.r.o. (ze které vyplývá, že řešení Akt. č. 5 ZÚR OK se dotýká 3 záměrů /kromě

1 územní rezervy/ – 2 FVE a 1 souboru VE v Jívové) a „Analýzy dopadů výstavby větrných elektráren Jívová na památkový charakter oblasti Svatý Kopeček“, zpracované f. LÖW a spol., s.r.o. A dále s vědomím toho, že Akt. č. 5 se dotýká záměrů z vydaných územních plánů, kdy záměry byly takto předmětem projednání ÚP, jejichž řešení muselo být s dotčenými orgány (dále jen „DO“) - i ve vztahu k životnímu prostředí - dohodnuto.

Že je zcela legitimní, aby se zásady územního rozvoje v určité míře snažily respektovat dokumentace nižšího stupně přijaté na jejím základě, potvrzuje Rozsudek Nejvyššího správního soudu 8 AOS 5/2013-87 ze dne 15. 4. 2015. Jak říká soud, nejedná se ale o právní nárok, právě tím by byl popřen základní princip hierarchie územně plánovacích dokumentací. Vše se odvíjí od přístupu a rozhodnutí zastupitelstva kraje. Jak je uvedeno v Odůvodnění Akt. č. 5 ZÚR OK, tento přístup je i v souladu se závěry další vybrané judikatury na úseku územního plánování, podle které územní plánování nepředstavuje nahodilou činnost a požadavky na kontinuitu územního plánování sice nesmí znemožnit revizi existujícího stavu, ale je třeba rovněž přihlídnout k principům právní jistoty a legitimního očekávání (rozsudek Nejvyššího správního soudu 8 Ao 2/2010-644 ze dne 20. 5. 2010).

OSR KÚOK coby pořizovatel nezpochybňuje, že dle § 54 odst. 6 SZ *„Obec je povinna bez zbytečného odkladu uvést do souladu územní plán s územně plánovací dokumentací vydanou krajem, územním rozvojovým plánem a schválenou politikou územního rozvoje. Do té doby nelze rozhodovat podle částí územního plánu, které jsou v rozporu s územně plánovací dokumentací vydanou krajem, územním rozvojovým plánem nebo s politikou územního rozvoje.“* a § 55 odst. 3 SZ *„Dojde-li ke zrušení části územního plánu nebo nelze-li podle něj rozhodovat na základě § 54 odst. 4 až 6, zastupitelstvo obce bezodkladně rozhodne o pořízení územního plánu nebo jeho změny a o jejím obsahu.“*

Následně vydané ZÚR, příp. aktualizace ZÚR, ale neznamená neplatnost řešení ÚP, nicméně nelze podle příslušných částí ÚP rozhodovat. Není pravda, že příslušný ÚP neplatí a je nezákonný. ÚP vydalo zastupitelstvo obce a pouze zastupitelstvo obce může zase rozhodnout o změně řešení ÚP. Pokud obec nepřistoupí k pořizování příslušné změny ÚP (zákon zde stanovuje, že tak má učinit „bezodkladně“ či „bez zbytečného odkladu“, což se vykládá „co nejdříve, nejpozději však v rámci první pořizované změny územního plánu“ viz metodické sdělení MMR k „povinné“ změně územního plánu z roku 2020), ÚP je v příslušné části neúčinný a vymahatelnost řešení ze ZÚR vyplývá z věty druhé odst. 6 § 54 SZ: *„... **nelze rozhodovat podle částí územního plánu, které jsou v rozporu s územně plánovací dokumentací vydanou krajem, ...**“*. Naplňování nadřazené dokumentace je takto v zákoně ošetřeno.

Akt. č. 5 navrhuje řešení, kdy říká, že zákaz staveb a zařízení obnovitelných zdrojů energie uplatňujících se v krajině se nevztahuje na stavby a zařízení, pro které platí, že **„a) před nabytím účinnosti Aktualizace č. 2a ZÚR OK byla pro tyto stavby a zařízení vymezena plocha umožňující umístění těchto staveb a zařízení v platné územně plánovací dokumentaci dotčené obce“**. K danému je namítáno, že Akt. č. 5 má retroaktivní působnost. K tomu lze uvést, že Akt. č. 5 nemá povahu retroaktivity, neboť míří výlučně do budoucnosti. Nová podmínka a) začne platit až dnem nabytí účinnosti Akt. č. 5. Nejedná se tak o zpětnou účinnost. Pouze je podmíněna skutečností, která musela nastat v minulosti. Nejde o zpětnou účinnost platných ZÚR, ale jedná se o řešení nové Akt. č. 5 ZÚR OK, které odkazuje na určitý časový úsek v minulosti.

Akt. č. 5 prochází novým samostatným řádným procesem pořizování v souladu se SZ. Před Akt. č. 2a platilo pro dané území určité řešení, Akt. č. 2a je změnila v řešení nové a Akt. č. 5 může (či nemusí – dle výsledků projednání) toto řešení Akt. č. 2a ZÚR OK upravit/umožnit z něj výjimky. Vše ale musí probíhat a probíhá zákonným procesem pořizování a projednávání.

Konečné řešení Akt. č. 5 ZÚR OK vzejde ze zákonného procesu pořizování aktualizace, kde veřejné zájmy – včetně vlivů na krajinu – hájí příslušné DO. Aktualizace bude na základě výsledků projednání v souladu se zákonem předložena ZOK k vydání. O vydání aktualizace rozhoduje pouze ZOK.

Podrobněji ve vztahu na odůvodnění námítky:

ad a) viz výše

ad b) viz výše.

ad c) OSR KÚOK postupoval dle platných právních předpisů a ZOK byly předloženy veškeré relevantní dokumenty, které zákon požaduje (pro pořízení ZÚR či její aktualizace není stav ÚP rozhodný). Obec Jívová má právo podat návrh na pořízení aktualizace ZÚR (viz § 42a odst. 2 a takto v návrhu předložila veškeré zákonem požadované náležitosti - písm. a-f) § 42a SZ). Návrh obce Jívová na pořízení aktualizace ZÚR byl podán v souladu se stavebním zákonem. Dále k řešení problematiky viz výše.

ad d) Zpracovatel vycházel z požadavku ZOK, došel k příslušnému řešení, a to bylo předloženo k veřejnému projednání. Není zpochybňováno, že Akt. č. 2a nabyla účinnosti, nicméně ZOK na základě nových informací a vyžádaných posouzení (viz výše) rozhodlo o pořízení Akt. č. 5 a jejím obsahu, což je plně v souladu s právními předpisy. Není zpochybňováno, že cílem územního plánování je ve veřejném zájmu chránit a rozvíjet přírodní, kulturní a civilizační hodnoty území, ale i koordinovat veřejné a soukromé záměry změn v území. Dále k řešení problematiky viz výše.

ad e) Probíhající veřejné projednání je samostatným projednáním Akt. č. 5 ZÚR OK, soudní řízení ve věci povolení VE bylo samostatným procesem. Akt. č. 5 se dotýká záměrů z vydaných územních plánů, kdy příslušné záměry byly takto předmětem projednání ÚP; řešení zde bylo s DO - i ve vztahu k životnímu prostředí - dohodnuto. Dále k řešení problematiky viz výše.

ad f) Dle stanoviska Ministerstva životního prostředí (dále jen „MŽP“) k potřebě posouzení návrhu obsahu Akt. č. 5 z hlediska vlivů na životní prostředí ze dne 10. 5. 2021, č. j. MZP/2021/710/24232423, nebylo požadováno posouzení z hlediska vlivů na životní prostředí (SEA). V předmětném stanovisku MŽP konstatovalo, že v případě VE Jívová s ohledem na stav územně plánovací dokumentace obce Jívová a provedený proces EIA by posouzení Akt. č. 5 nepřispělo k vyšší ochraně životního prostředí v řešeném území.

Na základě toho nebylo podle § 42 odst. 4 stavebního zákona zpracováno vyhodnocení vlivů Akt. č. 5 na udržitelný rozvoj území.

Nicméně pro úplnost je nutné uvést, že v „Analýze dopadů výstavby větrných elektráren Jívová na památkový charakter oblasti Svatý Kopeček“, zpracované f. LÖW a spol., s.r.o., která sloužila jako podklad pro rozhodnutí ZOK o pořízení Akt. č. 5 ZÚR OK je uvedeno: *„Vzhledem k utváření reliéfu a vzdálenosti lze konstatovat, že KKO Svatý Kopeček nebude záměrem přímo dotčena. Platí to rovněž o hlavních osách dálkových pohledů na mariánské kostely v Hornomoravském úvalu, označené za mariánské osy.“* (Jednu z mariánských os dle Územní studie kulturních krajinných oblastí - KKO tvoří osa mezi barokním chrámem Navštívení P.M. Sv. Kopeček u Olomouce a Barokním chrámem Očištění P.M. v Dubu.)

ad g) PÚR uvádí obecné priority, které jsou pak na základě konkrétních okolností zpřesňovány v podrobnějších ÚPD. Ty jsou pak předmětem samostatného projednávání. Stanoviska DO,

hájící příslušný veřejný zájem, byla u Akt. č. 5 ZÚR OK řádně vypořádána a jsou včetně vyhodnocení součástí odůvodnění ÚP. Dále k řešení problematiky viz výše.

ad h) Stanovené podmínky a) až c), kterými se upřesňuje možnost umístování staveb a zařízení obnovitelných zdrojů energie v kulturních krajinných oblastech, vychází z požadavku na obsah Akt. č. 5 dle rozhodnutí Zastupitelstva Olomouckého kraje, které dne 13. 12. 2021 usnesením č. UZ/7/82/2021 rozhodlo dle § 42a odst. 2 stavebního zákona o pořízení Akt. č. 5 ZÚR OK a jejím obsahu na základě návrhu obce Jívová.

Na základě odborného posouzení zpracovatele bylo upřesnění podmínek formulováno a stanoveno s ohledem na obecný požadavek na regulaci stanovenou zásadami územního rozvoje, tj. že tato regulace nesmí být diskriminační, svévolná, nepřiměřená a zároveň musí odpovídat hodnotám, které mají být regulací chráněny (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu 9 Ao 6/2011-261 ze dne 28. 5. 2014).

Řešení navržené v Akt. č. 5 je v souladu s požadavkem na obsah dle usnesení zastupitelstva kraje.

Je namítáno, že zpracovatel rezignoval na ochranu životního prostředí. K tomu lze uvést následující:

1. Dle stanoviska MŽP k potřebě posouzení návrhu obsahu Akt. č. 5 z hlediska vlivů na životní prostředí ze dne 10. 5. 2021, č. j. MZP/2021/710/24232423, nebylo požadováno posouzení z hlediska vlivů na životní prostředí (SEA). V předmětném stanovisku MŽP konstatovalo, že v případě VE Jívová s ohledem na stav územně plánovací dokumentace obce Jívová a provedený proces EIA by posouzení Akt. č. 5 nepřispělo k vyšší ochraně životního prostředí v řešeném území.
2. Zpracovatel požadavek na zajištění ochrany životního prostředí deklaroval stanovením podmínky b). Tato podmínka je stanovena s přihlédnutím k jednomu z hlavních cílů územního plánování dle stavebního zákona, který ukládá zajistit dosažení obecně prospěšného souladu veřejných a soukromých zájmů na rozvoji území. V tomto případě je veřejný zájem reprezentován veřejným zájmem na ochraně přírody a krajiny.

Smyslem podmínky b) je potřeba jasně deklarovat, že stanovením výjimky z nastavené regulace umístování staveb a zařízení obnovitelných zdrojů energie v kulturních krajinných oblastech nedochází k úplné rezignaci na ochranu a zachování kulturního dědictví, krajinného rázu a přírodních hodnot v území, za jejímž účelem byly v platných ZÚR OK tyto kulturní krajinné oblasti vymezeny.

Stanovená podmínka nikterak nerelativizuje ani nelegitimizuje potenciální negativní vlivy na KKO a nelze ji v tomto smyslu v rámci budoucích procesů EIA takto vykládat.